

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Szociális és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona.
Egyes szám ára . . . . . 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora . . . . . 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetés és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Durvaságok.

A ki a műveltséget, a kulturát csak a szappanfogyasztással, meg a finomabb ruhák használatával méri: az meglehetősen meg lehet elégedve a mi korunkkal, mert a szappan használata nagyban emelkedett, a szappangyárosokra új korok hajnala derült; a finomabb ruhák készítői pedig a valóságos aranykorszakba jutottak, mert a népnek széles rétegei fölkapták a finomabb ruhák viselését.

Nem panaszképen mondjuk ezt, mert mindenkinek joga van a tisztálkodásra, meg a finomabb ruhák viselésére, a ki tisztességes munkájával megfelelő anyagi helyzetet tud magának biztosítani. Elmondhatjuk azt is, hogy hála Istennek, tul vagyunk azon a koron, a mikor az embereket születés szerint kasztkba osztották és a kasztnak megfelelő módon kellett öltözködni is.

Hanem azért, ha ugy a belsőbe, a lelkek világába vetünk egy-két mélyebb tekintetet: szomorú kép tárul elénk onnan belülről.

Az a külső szappanos tisztálkodás, meg a finom ruha nagyon sokszor rosszul takarja el a hozzá nem illő belsőt és nagyon kirí a finom ruhák alul a léleknek, a szívnek durvasága és nemtelensége.

Jól megfontolva a dolgokat, azt kell mondanunk, hogy a szív és lélek tisztasága és nemes indulatai tekintetében nemcsak nem haladt az emberiség, hanem bizonyosan hanyatlott. Ez derül ki számtalan esetből, a miket az életben látunk vagy hallunk, mert sok undok beszéd és még több nemtelen cselekedet arra mutat, hogy az állat ugyancsak kiverődik az emberen esipkék, boák, keztyük, lakkcipők és czilinderkalapok daczára és hogy mi magyarok e tekintetben meglehetősen csehül állunk. Az az egy szolgálhat a mentségünkre, hogy nekünk meglehetősen nagy tömeg lazább erkölcsi

érzékű idegen elemet kell a magunk testébe asszimilálva magunkba olvasztanunk és ebbe az évszázados folyamatba magunk is csaknem belepusztulunk.

Arról már nem is akarunk bővebb tárgyalásokba boesátkozni, hogy némely vidékek szinmagyar népe a legaljasabb istenkáromlás sallangjában találja magyaros jellemvonását és nem röstelli az Istent, a szülőket s az anyát, — a kihez ezer gyöngéd szeretet szála fűzi az embert, — olyan trágár szavakkal kapcsolatban emlegetni, a milyent a legalábbvaló lebújok seprő alá való csöcseléknepe szokott félig ittas elbutult aggyal használni.

De mit mondjunk, ha az ilyen szavak megfordulnak művelt, sőt tanult emberek ajkain is? Pedig mondhatjuk, ez mindennapi dolog, és ugy látszik, némelyek abban találják föl a férfias és a magyaros jellem csúcspontját, ha az ilyen kvalifikálhatatlan szavakat és mondásokat minduntalan belekeverik társalgásukba és mint valami természetes dolog fölött még mosolyognak is.

Régi közmondás, hogy „fejtől büdösödik a hal“. Ha tehát az intelligens, művelt, tanult ember is ilyen alávaló szavakat talál érzelmei és gondolatai hézagtelékül: mit várjunk akkor a szegényebb, műveletlenebb, elhagyatottabb néposztályoktól; a melyek a durvább kézimunka környezetében természetesen lelkileg, szellemileg is kevésbé finomak, mint az uri osztályok tagjai.

Hátha azt a sok trágár, sikamlós szót és mondást sorra vennők, a mit tanult, művelt emberek egymás között szoktak használni, akkor olyan szemégtödrben kellene piszkálnunk, a honnan a régi mondása szerint „egyet döglelő büz“ áramlik szerte és a melytől pirulva kellene tartania minden tisztességes embernek, hogy az ilyen a nyilvánosságra kerül.

Ezek a dolgok azt mutatják, hogy gondolkodásunkat nem járta át az igazi műveltségéből eredő tisztesség és lelki

tisztaság érzete, mert különben ilyen szavakat és mondásokat nemesak hogy egyáltalában nem vennénk ajkainkra, hanem még csak nem is szívesen hallgatnánk azokat másoktól sem.

Nem valami nagy műveltségre mutat az sem, hogy szokásainkban, törvényeinkben, eljárásunkban, szavainkban, szemünk járásában nem szoktuk megadni a gyöngébb nemnek azt a tiszteletet, a mely őt természetszerint megilleti; hogy a nő általában, — egyes kiválóbbakat kivéve, — nálunk valami alávalóbb számba jön, a kivel minden nemtelenséget szabad megpróbálni; a kihez, ha lehet, mindenki a sáros eszmáját törülheti; a kin mindenkinek szabad az ő nyelvének nem épen tiszta fullánkját vicezek és más mondások alakjában köszörülgetni.

A belső, igazi lelki műveltség, a mely a kereszténység talaján fakad, nagyon idegennek érzi magát az ilyen otromba szokások és eljárásmodok közepett, a melyek arra látszanak utalni, hogy nem vagyunk tisztában a nők társadalmi helyzetével.

Nem akarjuk azt, hogy a nő részére valami bálványozott, felsőbb tisztelet járjon, mert az ismét haszontalan túlzás volna, hanem a nőben is becsüljük meg általában a lelkes embert, a ki édes anyánkhoz hasonló rendeltetésű és gyöngébb testi-lelki alkata miatt csak művelt emberektől várhatja jogainak tiszteltetését.

Azt is jegyezzük meg, hogy a nőt a férfi teszi azzá, a mi. Ha tiszteletben tartja, akkor a nő saját gyöngéd lelkülete szerint rendes körülmények közt igyekszik arra a tiszteletre méltóvá lenni s azon a lelki magaslaton megmaradni. Mig ha a férfi megalázza őt, a veleszületett s az elnyomottakat jellemző tehetetlen dacz arra ösztönzi, hogy sokkal mélyebbre sülyedjen, mint a mennyire a férfi óhajtana.

Erre a rovásra kell irnunk az iroda-

Üzlet áthelyezés!

Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt vevő közönséget, hogy **óra- és ékszer üzletemet**

Itj. Rábely Miklós könyv- és papirkereskedése mellé (Deák F. utca 20.) helyeztem át. Nagy raktár zseb-, fali, inga és ébresztő órákban, 14 karátos arany- és ezüst ékszerekben. — **Amerikai duble nyaklánczok** 10 évi gyári jótállással; óra- és ékszer javítások, **vésések** saját műhelyemben kívánatra **azonnal** is elkészülnek.

Megbízható javító műhely! VALASZKAY REZSŐ órás és ékszerész RIMASZOMBAT. Pontos kiszolgálás!

lomban tapasztalható elaljasodást. A folyton növekvő szenzáció hajhászása olyan undok és durva fattyuhajtásokat nevelt és tisztességes emberek nem restelnek ilyent venni és olvasni!

Ezek és hasonló dolgok arra mutatnak, hogy az ember a huszadik század elején még csak annyira jutott a kultúrában, hogy a külső komfort, a kényelem, a külső csin és választékosság az irányadó; de nagyon elhanyagolta a belsőt, sőt sok tekintetben hanyatlott. Pedig a szív és a lélek öntudatos finomsága és nemessége sokkal fontosabb, mint a kényelem és a külső csin; mert a belső érték mindig helyre tudja állítani a külsőt, ha az véletlenül elpusztul; de megfordítva sokkal nehezebb, csaknem lehetetlen a dolog a sok komplikáció miatt, a mibe a lélektelen kultúra beleviszi az embert.

Lelket hát a kultúrába, lelket: finomságot, nemességet, emelkedett lelket, a mely az öntudat szárnyain emelkedve méltó alapja és társa lesz a kultúra külső vívmányainak.

E nélkül az öntudatos lélek nélkül kiverődik az állat az emberen és a társas emberi lény elpuhultságában önmagát és fajtát pusztító nyomoru lényé süllyed, a melyet a lélek belső durvasága és kielégíthetetlen önzése az indulatok és szenvedélyek feneketlen örvényein fog dobálni céltalan túlekedésben a teljes elsoványodásig.

Ettől az önemésztés szörnyű perspektívájától csak az öntudatosan haladó és magát megtagadni tudó emelkedett lélek mentheti meg a emberi társadalmakat.

+

Széljegyzetek.

(Politizálás — politika nélkül.)

Ismét jól befutyultunk magunknak a külföld előtt vagy két esztendőre. Ismét várhatjuk

TÁRCZA.

Beteg vagy . . .

Beteg vagy, homlokod lázas.
Ajakad vértelen árnyék . . .
Lehervadt violám mért vagy
A végzet kezében játék!

Nevető két szemed néma . . .
Vas marok szoritja lelkem.
Keserű önvádam fojt meg:
Mért vagyok a mennyel perben!

Most összekulcsolnám esdőn
Két kezem az égre nyújtva
S hóféhér galambnak szárnyán
Fohászom az Úrhoz jutna.

S így . . . De nem. Hiszen te jó vagy.
A neved lesz a mentségem.
Nevedet sóhajtom hozzá
Es az Úr visszaad nekem.

Telek A. Sándor.

A „Velká pec.”

Irta: KOVÁCS JÓZSEF.

Hideg őszi szél fuj. . . . A nap már régen lebukott a hegy mögé. Már csak halvány vörösség mutatja, hogy hol tünt el. . . . Az erdőből titkos zugás, mint elfojtott sóhajlás hallatszik. . . . A tölgy lombja titkokat mesél, hol egyik, hol másik szomszédja fülébe, amit az hajlongva ad tovább. . . . Így lassanként általános lesz a suttyogás. . . .

majd, hogy emelkedjék az idegenforgalom és okolhatjuk a kormányt és a fővárost meg az államvasutakat és a vendéglősöket meg az utkaparókat, ha az idegen nem forog sem vasuton, sem automobilon. Ismét épülhetünk *Scotus Viator* ur jeles írásművein, aki most már napnál világosabban be fogja bizonyítani, hogy Magyarországon a leglehetősebb, a legbarbárabb, a leg — uralkodásra — képtelenebb „nemzetiség” a magyar és hogy megbocsáthatatlan büne a bécsi udvarnak és a nagyhatalmaknak, hogy a vezető szerepet nem játszották át már eddig is akár szépszerével, akár erőszakkal a *Scotus Viator* szerint legszerencsésebb fajkeveredésű magyarországi népre, a csehbe oltott tótra. Ismét megjelenik Bécsben vagy Berlinben vagy Münchenben a „*baron Mikosch*”, meg a „*paprischen Ragotzki*” a viczlapokon és kitalálja a maga sületlen elménczségeit igaz öröme minden magyarnak, aki kávéházban, kaszinóban vagy otthon mulatja magát a germán szellemesség eme sziporkáival.

Az urak verekedtek odafönt. Es erre az egész sajtó megtépi a köntösét, hamut hint a fejére, és gyász szerint sebeket hasít magán, (majd azt irtam, hogy *chrie t vág*) és porba hullva jajong, hogy oda a magyar parlamentarizmus, vége a törvények szentségének, nincs már biztosság, nincs már közrend, nincs alkotmány, csak egy van, a nagy, a hatalmas, az alkotó, a romboló szent Ököl és én, a sérthetetlen és aljas szándéktól undorodó sajtó, most odatartom a fejem és megpiszkálom az Öklöt, hadd csináljon belőlem mártírt, hadd kobozzon el és holnap egész nyugodtan nyomtatok kétszer annyi példányt, mint rendszeren, mert a mártírság igen jól jövedelmez: mint reklám.

Az urak verekedtek odafönt. És ezt a nagyon prózai, nagyon közönséges tényről óriási kár a külföld előtt kitalálni kiszínezve, lehetetlen következtetésekkel borzalmassá téve, mert nem tudjuk, mekkora kárt teszünk ezzel önmagunkban, illetve a *jövőnkben!* Ha a kaszáló paraszt elé odaáll egy másik és azt mondja, hogy „adod ide a kaszádat, mert ezt én is meg tudom csinálni és ha nem adod, elveszem”, hát a paraszt is biztosan a botjának a boldogabb végével felel meg erre a nyájas biztatásra és a testével védi a *kenyerét*.

Az urak verekedtek odafönt. És ami őket erre készítette, az (nem bánom, adjunk öt százalékot az idealizmusnak és tiszta nemzeti eszménynek) mondom, az kilenczvenöt százalékban kenyérgyűlölet volt. A különbség annyi, hogy az ő kaszájukra „nemzeti jólét” van írva, de a

A lombok meg-megremegnek, összeborzadnak féltükben. . . . Csak néha emelkedik ki egy hatalmasabb ág, hogy kémlelje; vajjon merről jöhet veszedelem? De nem lát semmit . . . visszahuzódik a többi közé. . . . Néha elképedve hallgatnak el egy pillanatra, hogy azután újból folytassák rémes meséjüket. . . .

A völgykatlanban kicsi tűz körül négy-öt tót pásztor kuporog. . . . Halkan beszélgetnek. Vacsorájukat már elköltötték, de még nem mentek aludni . . . körül kell járni a nyáját, vajjon nincs e baj?

A juhok lehajtják fejüket s összebujva védekeznek a hideg szél ellen. . . . A nedves fa sir a tűzön, habos könnye beléhull az izzó parázsba s ott parává változva emelkedik fel s összekeveredve a füsttel, elterül a katlan bokrai közt . . . Egyes foszlányok fürge bujósokát játszanak egymással . . . s lassanként végkép elenyésznek. . . .

Mikor egy-egy erősebb szélroham jön, tompa zugás kél a hegy sziklás tetején levő nagy nyilásból. . . . A tótok jámbor arccal keresztet vetnek magukra s félő pillantással néznek fel a tátongó, fekete barlangszájra, a „*Velká pec*”-re. Gyengeségük tudatában gyámoltalanul huzódnak össze. . . .

Lassu, meggondolt szóval, kérés nélkül beszélni kezd egy öreg, fehérhaju pásztor. . . .

— Régen, nagyon régen volt már, — mikor még nem jártak csizmába, hanem mindenki maga csinálta a bocskorát — itt legeltetett a *Martin* sok-sok juhot. . . . Volt talán kétszer is annyi, mint ahányszor a hold egy esztendőben megtelik. . . .

Martin nagyon erős volt. Sokszor megbirkózott a medvével, mikor az rákapott a nyájra.

kenyerükről van szó és a kenyérért, a megélhetésért én is, te is, mi is és ti is szívesen és habozás nélkül visszük vásárra a bőrünk épességét.

*

Szeretném szépen lemásolva borítékba tenni Nietzschenek egy néhány aforizmáját és elküldeni azoknak, akik úgy hiszik, hogy a fanatikus, egész életen át egy cél felé törő akarattal, amelyik nem lát be és nem mérlegel semmit, el lehet juttatni egy embert vagy egy országot a boldogulásig. Ime, kóstolólul:

„A kinek jelleme van, annak ez az ő tipikus élménye, mely mindig újra visszatér.”

Ugyanez az aforizma más oldalról nézve azt mondja, hogy aki egy ideálhoz, egy célhoz ragaszkodik és ezt a jelleméhez köti, az már csak a jellemében való hiu gyönyörködés miatt nem mer lemondani az ideáról, félve, hogy ezzel megkopik jellemének nimbusa. Már pedig a meggyőződést jobbra, tökéletesebbre felváltani sem megszegyenítő, sem ingatagságra nem mutat.

„Aki elhatározza, hogy a legmeggyőzőbb ellenérv számára sem nyitja meg fülét: erős jellemről tesz tanuságot. Tehát a *butaság alkalmi akarásáról*.”

Az ugyanegy elvhez való csökkönyös ragaszkodásnak maró kritikája ez. Tagadhatatlan, hogy a „csak azért is” mondás az ostobák tulajdonjogával van szótárba véve. Az az ember vagy államférfi tehát, aki egy irányzat érdekében a többi irányzattal szemben minden józan érv és meghallgatásra méltó ellenvetés dacára is tovább cselekszik, megtagadja az igaz valóját, mert az ostobák erényeivel akar tündökölni. Az ilyen eljárás valóban „a butaság alkalmi akarása.”

„Végül nem azt szeretjük, amire vágyunk, hanem magát a vágyat.”

Mint bármilyen másra, éppen úgy áll ez az igazság a politikára is. A feladatok és a megoldás lehetőségei és eszközei napról napra változnak. Ami vívmány volt még tegnap, az holnap már természetesen bekövetkező alakulás lesz; az után kapaszkodni tehát már nem a cél, hanem a kapaszkodásnak szeretete. Ha én tegnapelőtt kitűztem egy célt magam elé és ma már semmi érdekem, hogy azt elérjem, miért törjek utána? És miért tör tegnap kitűzött és ma semmivé vált célokért egy párt, egy ország-rész és miért veri a mellét, hogy lám-lám ilyen a következetesség és az elvhűség és nézzetek ránk és bámuljatok, mert igaz, hogy Don Quijote jelmezben vagyunk a harcos öltözet helyett és

Volt annyi medvebőre, mint ujjam a kezemen.

Ha jött a szél vagy az eső, juhait a velká pecbe terelte be. . . . Hányszor kergette ki onnan előbb a farkast? . . .

Mikor a hó betakarta a fűvet, akkor hajtotta haza a nyáját. Otthon aztán megcsinálta a tetőt, hogy ne csurogjon. Ilyenkor csinált magának bocskort, meg a feleségének, Anicskának és a négy gyereknek, melyek közül a legnagyobb, a *Martinka* már le tudta hajtani a verebet a levegőben. A legkisebb csak akkor tanult meg ülni az anyja karján. . . . De azért az is kapott bocskort, szépet, piros szíjast, puha bőrből. . . .

Ha néha aztán végignézte *Martin* a gyerekeket, úgy szeretete volna, ha még négyszer annyi juha lenne, hogy mindegyiknek jusson, ha már ő nem adhat nekik kenyeret, nem csinál több bocskort. . . .

Nagyon sokszor elüldögélt közöttük, kettőt a térdén ringatva s mesélt nekik szépeket a tündérekről, meg néha — ha rosszak voltak, — az ördögökről is. . . .

Mikor aztán a hó elolvadt a hegyoldalon s néhol már látszott a fű, fogta fejszóját, hosszú botját s szépen szóló furulyáját, kihajtotta a nyáját. Anicska hordott ki néha egy kis enni-valót. . . .

Egy napon, mikor az ebédet várta, a hegy tetejéről messzire nézett, hogy meglássa feleségét. Nem jött Anicska. . . . Hanem arról, ahol a nap leszáll, nagy, fekete felhő jött. Olyan gyorsan megérkezett, hogy alig tudta a barlangba kergetni a juhokat. Akkor már esett, amikor ő is beállt a nyilásba. . . .

Mindig jobban esett. . . .

Már nem bírta bevárni, hogy a felesége

igaz, hogy a tegnapi ellen ma már csak déli-báb, de ez a vas kitartás, ez a következetesség, ez az eredeti alapokon való megmaradás! Józan szemmel nézve, a vágy szeretete a cél helyett, — pusztá hiúság!

Beethoven egy sereg szonátójának és sok szimfoniájának egy-egy tétele elé azt írta, hogy „con brio.“

Meg kell boesátanunk neki érte, hogy mindenkitől, aki a szonátáját eljuttassa, megkivánta, hogy „con brio“ játsza. Mert mi a „brio“? Nincs rá parallel kifejezésünk, talán azért, mert nem igen van alkalmunk látni és tapasztalni. Az olasz nyelv ezzel a kifejezéssel azt a végtelenségig fokozott idegérzékenységet, azt a kis boldog lázasságot, extázist érti, amelyik feltétlenül szükséges egy igazán művészi munkának akár a megalkotásához, akár a megértéséhez. A „brio“ egy kis szent örület, amelyiknek a lázában az idegrendszerem finomsága és kulturája meghatározódik, előre sejt száz vagy ezer évvel és megéreztetni velem egy szobornak, egy képnek, egy zeneműnek a földi mértékkel nem mérhető szépségeit. Beethoven bizonyára meg volt áldva a „brio“nak egy hatalmas tömegével és bizonyára ott is van a „brio“ a műveiben, mert csak ennek a tudatában írhatta elé a „con brio“-t és állíthatta ezzel minden zenész elé a legnagyobb nehézséget. Mert „con brio“ játszani lehetetlen annak, akiben nincs „brio“.

Elmondom pedig mindezt azért, mert a politika is egy hatalmas szimfonia, fő és mellék-motívumokkal és mert a politika elé is mindenkor ennek kell odairva lenni: „con brio.“

Talán sehol sincs szükség annyi jövőbelátásra, annyi telepatikus érzékenységre, annyi megsejtésre el nem mondott kívánságoknak és el nem írt panaszoknak, mint a politikában. Minden egyes embernek, aki odamegy az ország padjaiba történelmet csinálni, ezzel a hatodik érzékkel kellene rendelkezni. De ennek még a kívánása is abszurdum. A „brio“-t mindig egy, két, három ember képviseli ott, mint ahogy a szimfonia egy-egy tételében is két-három motívum vezet végig a hangok egész tömkelegét. Nem kell, hogy ezek az emberek legelől legyenek; ha mint közkatona állnak is be a sorba, hamar előrekerülnek. Elég legyen itt Szilágyi Dezsőre és Baross Gáborra utalnom. Ennek a néhány embernek az akarata, a jövőbelátó ereje, az öntudatlanul is lenyűgöző „brio“, amelyik a

megjőjön az ebéddel . . . tüzet rakott, krumplit vett elő a tarisznyájából és megsütötte. . .

Mikor jóllakott, így szólt:

— Olyan erős vagyok, hogy még az ördöggel is megbirkózok!

Alig hogy kimondotta, előtte termett az ördög.

— Hittál, hát itt vagyok. Gyere no, melyikünk erősebb!

Összekapaszkodtak. . . Egyforma erős volt mindkettő. . . Nem bírták egymást földhöz vágni. . .

Ezalatt elállt az eső. . . Anicska is megjött az ebéddel. Magával hozta a legkisebbet. . . úgy hozta a hátán. . .

Ahogy közelebb ért, a gyerek meglátta az apját s elkezdett kiabálni rá. . .

Martin ezt meghallotta, odanézett és elengedte az ördögöt. Ez pedig megkapta őt és úgy odavágta a sziklához, hogy rögtön meghalt.

Ha valaki be mer menni a barlangba, még mindig megláthatja, hogy hová vágta Martint az ördög. . . ott van a kőben a nyoma. . . Csakhogy nem jó bemenni, mert ott van az ördög és birkózni hívja, aki bemegy. . . és megöli. . .

Elhallgat az öreg. . . Utánna még néhány-szor bólint a fejével: úgy volt! . . . A tűz már majdnem teljesen kialudt. . . Szürkés hamva maradt csak a rátett galynak. . . S ha a szél kissé érinti, tüzkigyók szaladgálnak rajta, egyik végétől a másikig. . .

A nyáj tulsó végén mozogódnak a juhok. A pásztorok kérdő tekintettel néznek egymásra, egyik sem mer odamenni, hogy mi baj van? . . .

Még egy csomó galyat dobnak a tüzre, majd összehúzza magukat, aludni próbálnak. . .

Egy erősebb szélroham jön. . . tompa bugás hallatszik a barlang sötét nyílásából s utána mély sóhaj kél a pásztorok ajkán. . .

szavukból, tettükből kiárad, fogja magával vinni az akaratok tömegét, mint az egy marék kovász erjeszti az egész tömeg tésztaát. És bár a tervek, a részletek szaladjanak százfelé és legyen látszólag száz ut, amelyiken haladnak, a haladás iránya mégis egy lesz, az, amelyiket az a néhány kijelölt, megáldott ember követ.

Ez után a himnusz után pedig jöhet a jeremiád. Hol van ma a politikai életből a „brio“? Ki látta, ki érzi valamelyik szóból, tettből ezt a testetlen géniuszot? Én nem! Én csak egy czéltalan és meddő tülekedést látok, amelyiknek nincs kiútja, csak katasztrófákon keresztül és amelyik gyümölestelenül emészti meg a küzdők erejét.

Sötét van és futunk vakon. A tizenkettedik óra van itt, hogy valakinek a lelkében fellobogjon a „brio“ lángja és irányt adjon a futásnak.

Ma mindenki szitkozódik. De el kell a szitoknak némulni és hozsannát énekelni minden szájnak, mihelyt lesz (és bizony lesz!) valaki, aki a politika zürös hangjai fölé ismét odairja erős kézzel: „con brio.“

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Tisztelgések. A rimaszombati áll. elemi iskolák tanító testületei f. hó 22-ikén tettek búcsú látogatást Lukács Géza alispánnál, ki 11 évig volt a gondnokság elnöke s e tisztéről lemondott. A búcsúüdvözetet a tanítótestületek nevében Matolcsy Pál leányisk. igazgató mondta, melyre a távozó elnök meghatott szavakkal válaszolt. 23-ikán pedig ugyanez a tanítótestület dr. Kovács László polgármester, az ujonnan kinevezett gondnoksági elnöknel tisztelt, hol Törökly József fiúiskolai igazgató tolmácsolta a testület üdvözetét. Az új elnök szives szavakkal köszönte meg az ovációt.

Szabadságidő. Máriaússy István és dr. Söldös Béla vármegyei tb. főjegyzők hazaérkeztek szabadságidejükről és elfoglalták hivatalukat.

Kerekes Jenő m. kir. honvédhadnagy szabadságidejét városunkban, a szülei háznál tölti.

Téves híresztelés. Néhány héttel ezelőtt szárnyra kelt az a hír, hogy Bazilidesz Gusztáv jolsvai polgármester lemond állásáról és nyugalomba vonul. Most illetékes helyről értesülünk, hogy Bazilidesz polgármester egyáltalán nem készül nyugalomba vonulni s a jolsvaiak örömeire továbbra is a város élén marad.

Választás. A Rimaszombat és Vidéke fogyasztási szövetkezeténél lemondás folytán megüresedett üzletvezetői állásra az igazgatóság f. hó 27-én tartott ülésében Pál László helybeli törekvő fiatal kereskedelmi alkalmazottat választotta meg egyhangulag 16 pályázó közül.

Tanári eskü. A mult csütörtökön délután Holéczy Miklós, a helybeli főgimnázium kinevezett rajztanára letette az igazgatótanács teljes ülésében a hivatalos esküt.

Esküvők. Somossy Lipót m. kir. pénzügyi számtanácsos tegnap kelt egybe Rémessy Amália urasszonnyal Putnokon.

Dobos László kir. tanfelügyelőségi tollnok a jövő hó 2-án tartja egybekelését Egerben Sir Sára urleánnyal.

Eljegyzés. Dr. Fornet Gyula vármegyei főjegyző szép és kedves leányát: Olgát a mai napon jegyzi el ifj. Szontagh Zoltán, a rimaszécsi járás tb. főszolgabírája. Az eljegyzési hír megyszerte őszinte örömet keltezt.

Hajnóczy Sándor dr. gölniczbányai polgári iskolai tanár, Hajnóczy R. József dr., kir. tanácsos, szepesmegyei kir. tanfelügyelő és neje fia mult héten eljegyezte Járossy Ellát, a gölniczbányai polgári iskola tanárnőjét, Járossy Endre rozsnyói állami elemi iskolai igazgató leányát.

Kórházi bizottsági ülés. A vármegyei közkórházi bizottság folyó hó 30-ikán Lukács Géza alispán elnöklésével ülést tart.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Szilágyi Rezsőt, a helybeli kir. törvényszéknél működött joggyakornokot, ifjuságunk rokonszenves tagját, a törökbecsei kir. járásbirósághoz jegyzővé nevezte ki.

Halálozások. Báró Podmaniczky Béla alezredes, a mezőhegyesi állami ménes parancsnoka f. hó 25-én 65 éves korában hirtelen meghalt. Még a királygyakorlatok idején — bár már régóta betegeskedik — katonás tartással fogadta a magas vendégeket s most kedden még lovakat vásárolt Csanádmegye több községében a mezőhegyesi birtok részére. Az elhunyt alezredes — mint kapitány hosszú ideig volt parancsnoka a mi menteleposztályunknak. Finom modoru, rokonszenves férfi volt, valóságos prototypusa az igazi előkelőségeknek, kit sem származása, sem egyéni kiváltsága gögössé, pöffeszkezővé nem tett. Élénk emlékezetben van, hogy hosszas itt tartózkodása alatt soha senki sem tapasztalt részéről mást, mint nyílt őszinteséget, sima, jó modort; az üres fejű stréberek hiu törekvései és henczегése felett mosolygott. Mintegy 9—10 éve, hogy eltávozott innen, legjobb emlékeket hagyva maga után. Azóta a mezőhegyesi ménesbirtok élén állott. Halála mindenfelé őszinte részvétet kelt.

Hermann Béla helybeli áll. pénzügyi végrehajtót és családját mély gyász érte. Felesége, született Fejes Terézia ugyanis f. hó 26-ikán hosszas betegség után 45 éves korában elhunyt. Halála széles körökben kelt őszinte részvétet. Temetése f. hó 28-ikán ment végbe nagy részvét mellett.

Magyarázat. Lapunk multi számában megjelent első cikkünk tartalmát többen úgy magyarozták, mintha az támadás akart volna lenni az intéző körök befolyásos és szervező férfiai ellen. Ezen téves véleményre kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy a cikk írója távol állott minden efféle gondolattól, csupán a Rimaszombatban székelő tisztviselők, illetve havidíjasok érdekében megnyilatkozó közóhajnak kívánt nyílt kifejezést adni és azon az ajtón kopogtatni, hol gyógyszerrel vél találni arra a sebre, mely a szomorunak mutatkozó viszonyok között fájdalmasan fog felszakadni. Cikkünk szerzője, de még magunk sem tudunk arról, hogy azok a férfiak, kikhez a kérelem intézve volt, ez ügyben már tanácskoztak s amidőn ezt örömmel vesszük tudomásul, azoknak a férfiaknak csak hálával tartozhatik az a tekintélyes testület, a mely jelenlegi lakbérosztályának megfelelő lakbéréből már most sem, de a jövő évi május hótól kezdve pedig állásának és rangjának megfelelő lakást egyáltalán nem fog kaphatni.

Járásbiróság áthelyezés. A helybeli kir. törvényszék elnöke: Kolbay Sándor kir. táblai bíró átiratban értesítette e héten a vármegyei alispáni hivatal, hogy a minisztertanács határozata értelmében a rimaszécsi kir. járásbiróság székhelye Feled községbe helyeztetik át s hogy a rendelet 1913. április hó 1-én lép hatályba. Ezen naptól a feledi kir. járásbiróságot — a törvényhozás utólagos jóváhagyásának fentartása mellett — saját területére telekkönyvi hatáskörrel ruházta fel az igazságügyminiszter.

Nyugdíjintézeti közgyűlés. A vármegyei községi és körjegyzők nyugdíjintézete Lukács Géza alispán elnökle alatt folyó hó 26-án tartotta meg évi rendes közgyűlését a vármegyei ház kistermében. A közgyűlés választás utján betöltötte a kisorsolás folytán megüresedett három kezelőválasztmányi állást s közfelkiáltással megválasztotta nyugdíjkezelőválasztmányi tagokul Szécsi Oszkár, Fűzy Rezső és Lovcsányi Béla jegyzőket. Továbbá telkért a közgyűlés elnöklő alispánt, hogy a Molnár József ügyvéd, a nyugdíjkezelő-választmány érdemes tagjának elhalálozása folytán megüresedett állás betöltése iránti intézkedésre.

Választmányi ülés. Az Otthon társaság választmánya mult vasárnap délelőtt dr. Vitt Sándor elnöklésével ülést tartott, melyen több folyó ügyet intéztek el.

Iskolai gondnokság. A helybeli áll. el. iskolai gondnokság f. hó 28-án dr. Kovács László polgármester elnöklése mellett ülést tartott, melyen a gondnokság tagjai letették a hivatalos esküt, s több folyó ügy nyert elintéztést.

Katonai vivótanfolyam. A bécsúj helyi katonai akadémiában megnyílt vivótanfolyamra *Máriássy* László honvédszázados, városunk szülötte lett berendelve egy félévre.

Orvosok gyűlése. A gömörvármegyei fiókorvosszövetség és orvos-gyógyszerész egyesület őszi közgyűlését folyó hó 30-án (hétfőn) délelőtt Rozsnyón, a kaszinó termében tartja. A közgyűlés tárgyai lesznek: Előterjesztések, az új adótervények rendelkezéseinek ismertetése dr. *Gaál* Gusztáv által és a munkásbiztosító pénztárak és orvosok ügye.

Felhívás az iparosmester urakhoz. A városunkban f. évi november és december hónapokra tervezett *ipari könyvviteli* tanfolyam előkészítése céljából a polgári olvasókör nagytermében október hónap 1-én este fél 8 órakor tartandó összejövetelre az érdeklődő iparosmester urakat tisztelettel meghívom. Rimaszombat, 1912. szept. 26. *Matolcsy Pál*.

Legtöbb adótfizetők. Gömör-Kishont vármegye legtöbb adótfizető bizottsági tagjainak névjegyzéke most jelent meg a Hivatalos Lapban. E szerint a legtöbb adót fizetik: *Gróf Serényi Béla nagybirtokos Putnok 20622 kor. 74 fill.; (tudori oklevél); — gróf Andrassy Dénes nagybirtokos Krasznahorkaváralja 18298 kor. 23 fill.; — gróf Andrassy Géza nagybirtokos Betlér 17215 kor. 06 fill.; — *Balás Lajos r. kath. püspök Rozsnyó 12214 kor. 32 fill.; (papi oklevél); — *dr. Radvánszky György nagybirtokos Sajószárnya 6776 kor. 10 fill.; (tudori oklevél); — *Rákossy Lajos nagybirtokos Berzete 6058 kor. 04 fill.; (akadémiai oklevél); — *Farkas Zoltán nagybirtokos Rimatamásfala 4943 kor. 58 fill.; (akadémiai oklevél); — *Szentmiklóssy Antal nagybirtokos Kolozsvár 4445 kor. 22 fill.; (tudori oklevél); — Vajda Pál nagybirtokos Lyukva-puszta 4305 kor. 36 fill.; — *Sulyovszky István urad. kormányzó Krasznahorkaváralja 4202 kor.; (ügyvédi oklevél); — *Szabó Elemér földbirtokos Rimaszombat 4017 kor. 36 fill.; (akadémiai oklevél); — Szilárdy Béla nagybirtokos Sajószentkirály 3802 kor.; — Szentiványi József nagybirtokos Beje 3761 kor. 48 fill.; — Báró Ragályi Balassa Ferenc nagybirtokos Ragály 3750 kor. 23 fill.; — *Hámos Árpád földbirtokos Tornalja 3710 kor. 10 fill.; (akadémiai oklevél). — A jegyzékben utolsók: Reinitz Zsigmond magánzó Rimaszombat 501 kor.; — Glos András korcsmáros Jolsva 498 kor. 89 fill.; — *Dr. Zehery István járásorvos Rimaszombat 487 kor. 54 fill.; (tudori oklevél); Kovács Sándor földbirtokos Putnok 478 kor. 64 fill.; — Id. Söldos Kálmán földbirtokos Otrokocs 387 kor. 43 fill.; — Babarik Márton földműves Fazekaszaluzsány 345 kor. 40 fill. és Mojses Andor hentes Rozsnyó 382 K 84 fill. A csillaggal (*) jelzettek adója kétszeresen van számítva.

Tanulmányi kirándulás. A helybeli állami polgári leányiskola 20 növendéke a tanterület vezetésével múlt vasárnap tanulmányozás céljából Rozsnyóra és Krasznahorkaváraljára, s innen a dobsinai jégbarlanghoz kirándult. Az előző napok hideg és kellemetlen időjárása megváltozott, s a kirándulók gyönyörködhettek a ritka természeti szépségekben. A legkedvesebb emlékekkel és ismereteiket gazdagítva tért haza kedden délután a kiránduló társaság.

Birtokbérlet. *Szakkall* István pusztaromhányi mintegy 1000 hold kiterjedésű birtokát október hó 1-étől kezdve *Ungár* Gyula losonci kereskedő és *Gottlieb* Armin ujtantalvölgyi fakereskedő bérbe vette évi 20000 K bérösszegért.

Igazgatósági ülés. A kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága folyó hó 22-én id. *Rábely* Miklós elnöklésével ülést tartott, melyen az országos pénztárnak az I. oszt. kezelői állásra vonatkozó rendelkezése — mellyel a választást megsemmisítette azon okból, miután a megválasztott nem tudott előző pénztári gyakorlatot felmutatni — tudomásul vétetett s a pályázat kiírása elhatározatott. Az állást valószínűleg az októberi igazgatósági ülésen fogják betölteni. Az igazgatóság ezután néhány betegsegélyezési ügy elintézése után elhatározta, hogy a pénztári orvosokat felhívja arra, miszerint szabadságidejük igénybevételét annak megkezdése előtt kellő időben jelentsék be, mert a

helyettesítések iránt másképp intézkedni nem lehet. Az igazgatóság ülése ezzel véget ért.

Vadászrekord. Arról értesülünk, hogy a mostani fogolyzútk világban is *Hámos* Aladár, az ismert híres vadász, ez ideig már 138 foglyot ejtett el.

Szarvasbőgésen. A rimamurányi társulat klenóczi erdősegeiben most folynak a cserkészetek a bögő szarvasbikákra. Vármegyénk-ből *Fáy* Gyula volt főispán, *Marton* János társulati főügyész, *Máriássy* Gyula főszolgabíró és *Bobok* Tivadar erdőmester vesznek részt az izgató szép cserkészeten.

Jó tanácsok. Nem azért tanácsolunk, mintha abban a meggyőződésben ringatnánk magunkat, hogy azt meg is fogadják. Mert ha a nyáj élén két hatalmas ürü veri a kolompot és azok beugranak a vízbe vagy égő hodályba, akkor a nyájat csak úgy lehet megmenteni, ha egyenkint fogdossuk el a veszedelem előtt és térítjük vissza. Nálunk is hasonló eset történt. Sok mindenféle kulturális és hygienikus műveleteinkkel hirtelen és számítás nélkül beugrottunk a veszedelembe s bizony adjunk hálát az Istennek, ha abba a nagy földárkba, melyeket most híres kis városunkon keresztül huzogatnak, nem fogunk belefutni. Ilyen esetben tehát jól esik a tanács és szerencsés dolog azzal komolyan foglalkozni. Arról értesültünk, hogy egyes városok kisebb méretű 3 szobás bérlakásokat építenek és oly reális alappal, hogy abból a városoknak a messze jövőre, a lakberek letiltása mellett évről-évre egy biztos bevételi forrás áll rendelkezésre. Hasonlólag igyekeznek egyes pénzüzetek tőkájukat jól és biztosan elhelyezni. Például *Poprád* város első pénzüzete vásárolt egy nagyobb területű külterket, azt felparcellázta és kisebb parcellákban megeresztette az ottani vasutasoknak. És képzeljék, ingyen. Ugy-e hihetetlen, pedig így van. S mi történt? A vasutasok hálával vették, de egyidejűleg azzal a kéréssel állottak elő: adj már most törlesztéses kölcsönt is, hogy házat építhessünk. Ezt pedig a pénzüzet készséggel megtette. A pénzüzet tehát jól helyezte el pénzét. Lekötötte a vasutasokat a városnak. Végül fejleszti a várost nagy méretekben. Vajjon lehetne-e nálunk ilyen tanácsokat kaczagás nélkül meghallgatni? Az eddigi példa szerint nem. Mert nálunk a közérdeken akar a magánérdek meghizni s ha már jól megzsirosodott, minden vonalon nem szellemi, de anyagi súlyával nyomja a közérdeket és a társadalom sovány tagjait.

Körorvosi állás. A rimaszombati járáshoz tartozó, kilencz községből álló osgyáni egészségügyi körben Osgyán székhellyel rendszeresített körorvosi állásra a főszolgabíró ismét pályázatot hirdet. Pályázni lehet október 31-ig. A választás Osgyánban november 5-én lesz.

Medvék a Rimavölgyön. A múlt héten igen nagy riadalmat okozott Rimabánya községben az a hír, hogy a községhez közel fekvő Herihoró-patakban egy megsebesített medve hempereg. A község lakosai fegyverre kaptak, előkerült a fejsze, kasza és a kapa, sőt egy hatlövétű forgópisztoly is és így felfegyverkezve mentek a községet fenyegető veszély elhárítására. Egy jól irányzott revolverlövés, a súlyos sebesülése folytán menni nem tudó medvét leterítette, a melyet diadalmenetbe vittek be a rimabrézói erdőszeti hivatalba. Másnap a rimaszaluzsányi erdőben sebesítettek meg egy hatalmas medvét, ez azonban elmenekült a nyulra vadászó rimaszaluzsányi vadászok nagy lelki megnyugvására.

Kazánfűtői és stabilgőz gép kezelői tanfolyamok. A kassai m. kir. állami felső ipariskolában folyó évi október 15-én tanfolyamok nyílnak meg olyan géptulajdonosok és lakatos-, kovács-, rézmű-iparosok részére, a kik a stabil gőzkazánok, illetve stabil gőzgépek kezeléséhez szükséges elméleti és gyakorlati szakképzettséget óhajtják megszerezni. A stabilgőz gép-kezelői tanfolyamra általában csak olyanok vehetők föl, a kik előzőleg a kazánfűtői és lokomobil-gépkezelői tanfolyamot már sikerrel elvégezték. A kazánfűtői tanfolyamra fölvehető kazánfűtői gyakornokok és erre a pályára készülő napszámok is, ha a magyar nyelvet bírják s az írás-olvasásban jártasak és 18. életévüket betöltötték. Felvilágosítást ad az igazgatóság.

A sorozás a rimaszombati járásban f. hó 25-én Nyustyán befejezést nyert. A rimaszombati járás hadkötelesei közül a bizottság előtt megjelentek 460-an, kik közül 110-et talált a bizottság katonai szolgálatra alkalmasnak.

Mélységbe zuhant marhacsorda. Garamszécsen folyó hó 21-én estefelé, a mint a pásztorok a garamszécsi községi csordát hazafelé terelték, a folytonos esőzés következtében csuszamlóssá lett hegyi uton a marhák megcsúsztak és egy 5 méter mély szakadékba zuhantak bele, a hol 62 szegénysorsu kisgazdának összesen 68 drb szarvasmarhája pusztult el. A vármegye alispánja a legszigorúbb vizsgálatot azonnal elrendelte annak kiderítése végett, hogy nem-e terhel valakit mulasztás a párját ritkító nagy szerencsétlenség létrejötte körül; már most is bizonyos annyi, hogy a pásztorok nem voltak helyükön, hanem kis gyerekeket bíztak meg maguk helyett a marhák őrzésével. A mintegy 20000 koronára becsült kár a szerencsétlen garamszécsieket a közelgő tél előtt oly súlyosan érintette, hogy valósággal inségnek néznek elébe. Főispánunk és alispánunk a belügyi- és földmiv. miniszterekhez segély utalványozása iránt a lépéseket már megtették.

Évkönyv. Rimaszombat és Vidéke jótékony nőegyesületének évkönyve az 1911—12. évről — mely az egyesületnek 46 ik fennállási éve — most hagyta el a sajtót. Dr. *Söldos* Béla jegyző kiváló gonddal állította össze az évkönyvet, mely ékesszavu biznyságot tesz arról, hogy milyen széles mederben, a társadalom milyen lelkes támogatása s a vezetők milyen odaadó buzgósága s végül — a mit első helyen kellett volna kiemelnünk: a páratlanul jóságos lelkű elnökön milyen áldozatkészsége mellett működik. Az intézmény élén áll: *Samarjay* Jánosné elnök, özv. *Molnár* Józsefné alelnök, dr. *Marikovszky* Istvánné igazgató, *Wallentinyi* Dezső dr. titkár, *Eperjessy* József pénztáros, *Söldos* Béla dr. jegyző és 60 választmányi tag. — Az évkönyv általános résszel kezdődik, melyben a közgyűléshez terjesztett jelentés áll első helyen. E jelentés tárja elénk az egyesület múlt évi működésének képét. Ebben kegyelettel emlékszik meg a vezetőség *Raisz* — *Marikovszky* Emmáról és az emlékére létesített 600 koronás alapítványról referál. *Molnár* József elhunytáról is kegyeletos megemlékezés van. Az adományok és számadás után az alkotásokról szól a jelentés és pedig: 1. Árvák és elaggottak védelme: 38 szegény és munkaképtelen között 1877 kor. 50 fillért osztottak ki. — 2. „Napközi Otthon”, melyet az elnökön mellett a fáradhatatlan igazgató vezetett. Itt 2898 adag ebédet osztottak ki 71 tanítási napon 64 iskolás gyermek részére. 2527 korona 26 fillér a vagyona az egyesület ez ágazatának. — 3. A háztartási iskolában a létszám 66 volt átmenetileg s 1912. május 1-én 35 volt. Ellátásukra 7334 kor. 27 fillér vétetett be. Kiadott az egyesület 5004 korona 95 fillért s az államtól 5183 koronát kaptak. Az egyesület nemeslelkű és áldozatkész elnökönje 799 korona 15 fillért sajtójából adott a háztartási iskola céljaira. — A taglétszámban nagy változás állott be, amennyiben néhány igazán lelkes és fáradságot nem ismerő nőegyleti tag buzgólkodása folytán 198 al szaporodott a létszám. Azonban nincs feltüntetve a jelentésben, hogy mennyi mégis a taglétszám. Azt hisszük, nem csalódunk, ha 500-ra becsüljük a tagok létszámát. A jelentés ezután szól a karácsonyfa ünnepélyről, a háztartási vándortanfolyamról, majd a pénzügyi bizottság jelentése következik, melyből megtudjuk, hogy 1911—12 ben bevétel volt 16007 kor. 87 fillér, kiadás 15168 kor. 67 fillér, készpénzmaradvány 839 korona 20 fillér. — Az egyesület vagyona: 84280 korona 15 fillér. — Az alkotásokról aztán részletes kimutatás van a jelentésben. A pártfogoltak névjegyzéke és a támogatásukra kiadott segély mennyisége is közölve van. Majd a Napközi Otthon működéséről szól az igazgató részletes jelentése; itt az adományok is közöltenek, végül a háztartási iskola növendékeinek névsorát találjuk. Az 1912—13-ra megválasztott választmányi tagok névsora fejezi be az évkönyv II. fejezetét, mely után III. részben az 1912. június 23-án az évi rendes közgyűlésről felvett és hitelesített jegyzőkönyvet közli a jegyző. Az évkönyv végén a IV. fejezetben az alapító és rendes tagok névjegyzékét találjuk.

Szemelvények a városból. Egy IX-ik rangosztályban lévő előkelő állású városunkbeli tisztviselő (a IX-ik rangosztályban vannak az albirák, a p. u. segédtitkár, s. tanfelügyelő, mérnök, tanár, megyei I. oszt. aljegyző, I. oszt. szolgabíró stb. 2900 korona törzsfizetés és 600 korona lakbérrel) a következő adatokkal szolgált itteni életéről, három szobás lakásban lakván és szerényen élén. Elfutott egy év alatt 50 métermázsra szent, métermázsanként 3 kor. 20 fill. = 160 kor., fát eltüzelt 26 métert, egy méter 8 kor., vágás méterenként 1 kor. 60 fill. = 208 kor., vágás 41 kor. 60 fill. összesen: 249 korona 60 fill. Villanyért fizetett átlagban havonta 15 kor. Ez egy évre 180 korona. A felsorolt czimeken tehát eddigi kiadása 589 kor. 60 fill. Tehát e három tétel is már közel jár a lakbéréhez. Most pedig következnek a vízdíjak, mely az eddigi tervezet szerint a következő: 15 □ öl területű szobán alul 9 kor., azon felül 12 kor., closet 15 kor., konyha 15 kor., mosókonyháról, előszobáról és kerti csapról még nem is beszélhetünk, mert egy 600 korona lakbérrel rendelkező és felsorolt állású tisztviselő honnan lenne képes nagyobb és kényelmesebb lakást kivenni. A négy czimlet tehát eddig kiad: 628 kor. 60 fillért. Most következnek a család gyomra, mely állhat 5-6 tagból is cseléddel és a ruházat. A piaci árak: marhahus kilója 1 kor. 76 fill., sertés hus 1 kor. 92 fill., a karmanádli 2 kor., csirke párja 2-2 kor. 40 fill., tojás párja 20 fill., vaj kilója 2 kor. 60 fill., a cseléd, ha csak valamire való 16-20 korona és a kosztja. Ezen adatok után matematikus legyen az, ki kevesebből tudja a rimaszombati életet a felsorolt tisztviselők részére és javadalmának megfelelőleg kiszámolni és csak a fakir élhet meg ennél olcsóbban, akik már városunkban is kivészen vannak. Ruhára, szórakozásra, a gyermekek iskoláztatására, pipára stb. bizony egy fillér sem marad. Most csak ennyit kommentár nélkül, majd ha azonban végleges lesz a terhek kivétele és annak súlya már nem fog ingadozni, bővebb adatokkal fogunk szolgálni a tőkésnek, kik az itteni életet: maguk erszénye és körülményei szerint irányítják és szavaztatnak meg mindent a képviselőtestülettel.

Apolló színház. A Koháry-utcában levő Schweitzer Rezső tulajdonát képező Apolló mozgóképek színház élénk látogatottság mellett rendezi fényes sikerű estéit. A páholyülések és az I. oszt. helyek az izlésesen berendezett, csinos és kényelmes helyiségben minden előadás alkalmával teljesen le vannak foglalva. Vasárnap és szerdán változatos műsor volt s a szórakozni kívánó közönség meg volt elégedve a bemutatott képekkel. — A közönség pártolása nem hiányzik a vállalatától. Hogy azonban erre a pártolásra érdemes legyen a vállalat, vegye figyelembe a következőket: 1. Szerezzen be több jó képet, mert a hirdetett belépő díjért nagyon kevés az, a mit az Apolló színház egy-egy előadás alkalmával ad. — 2. A zongorázás ugyan eléggé odailik az előadáshoz, de jobb és jobban hangolt zongorára volna szükség. 3. A közönségre legyen egy kis tekintettel és ne válassza szét a családtagokat csak azért, mert egyik szögletben van egy üres hely is, azért jobb volna legalább az első helyen számított helyeket adni, mert bizony úgy nem szívesen megy az intelligens ember, ha a felesége, vagy leánya a terem másik szögletébe kerül, mert azért mennek, hogy együtt mulassanak a látottakon. — A közönség kényelméről és elegendő látványról gondoskodás elengedhetetlen feltételei a jó mozinak.

Vesztett kutya a Rimavölgyön. F. hó 23-án egy vestett kutya garázdálkodott Rimabrézón, Rimabánya, Rimarháó és Keczege községekben. A vestett kutya több kutyát, Keczege pedig libákat és a tanító két darab sertését marta meg. A rimaszombati járás főszolgabírája a 40 napi ebzárlatot elrendelte. A vestett ebet Keczege községben agyonlőtték.

Fiatalkorú bűnösök a bíróság előtt. Folyó hó 20-án a helybeli kir. törvényszék Kolbay Sándor kir. táblai bíró elnöklésével fiatalkorú bűnösök felett ítélték. A vádhatóságot Lehoczky Márton kir. alügyész képviselte.

Az első ügy a 15 éves jolsvai kőmives tanonc: Farkas Jánosé volt, ki múlt év július havában a javítás alatt levő róm. kath. tem-

plomban dolgozott s mikor egyedül maradt, felhasználta az alkalmat arra, hogy a „lourdesi Szűz Mária szobor fentartására“ kitett perselyből annak feltörése után 6 koronát s a „szere-tetodomány“ gyűjtésére kitett faláda felfeszítése után onnan 20 fillért ellopjon. A bíróság a fiatal delinkvenst dorgálásra ítélte, melyet az elnök mindjárt fogatosított is, lelkére beszélve a bűnösnek, hogy többé ilyesmit ne tegyen.

A második eset a Gál Gyula ratkói születésű 13 éves polg. isk. tanuló volt, ki súlyos testi sértés vétsége miatt állott a bíróság előtt azért, mert folyó évi május 10-én Nagyröczen, az iskola udvaron Czelder Jenőt — ki a kerítésről nézte a játékát és vele incselkedett — úgy meglökte, hogy az leesett a kerítésről és bal karját törte. A bíróság ezt a fiút is dorgálásra ítélte s az elnök nyomban fogatosította is az ítéletet.

A következő ügyben két bűnös is szerepelt. Gál János 15 éves likéri születésű lakatos inas, ki a nyustyai postánál küldönczként volt alkalmazva, összebeszélte a 16 éves ifj. Pauko András-sal, hogy a postán érkező pénzt maguk céljaira fordítják. Folyó évi március 26-án Róth Pálné részére Budapestről egy 120 koronás utalvány érkezett, melyet Gál odaadott társának Paukonak, ki a Róthné névaláírását meghamisítva, az utalvány összegét felvette s a pénzből Gálnak két koronát adva, a többi elrejtette. Mikor aztán Róthné kérdezősködött, hogy nem jött-e neki pénz, 110 koronát papírba téve bedobták a fiuk a lakásába s később a 10 koronát is megtérítették a bűnösök. De más bűn is nyomta a Gál lelkét, tudniillik Lőrincz János likéri lakos részére is jött 17 korona 23 fillér a postán s az utalványra Gál aláírta a Lőrincz nevet, de aztán félve a bűnös cselekmény következményeitől, nem vette fel a pénzt a postán, hanem széttepte az utalványt. A bíróság Gált és Paukot közokirat hamisítás büntette miatt s Gált még okirathamisítás vétsége miatt is kérdőre vonta s mindkettőt dorgálásra ítélte, melyet az elnök nyomban fogatosított is.

Végül a 15 éves Csajkó András és a 14 éves Sramkó László állottak a bíróság előtt lopás büntette miatt. A fiatal asztalos inas: Csajkó ugyanis f. évi június 21-ikén este Kiszöczen az ablak felfeszítése után bemászott Groszmann Ignác szüntésébe s ott a fiókot feltörve abból 59 korona készpénzt elemelt. Ezen büncselekmény közben odakint őrt állott Sramkó László, ki ekként bünrészesévé vált Csajkónak. A lopás büntette miatt a bíróság Csajkót javítóintézeti nevelésre, Sramkót pedig dorgálásra ítélte.

Szemgyógyintézet van Miskolczon.

Agarász verseny. A gömörmezei vírázó agarász-egylet a jövő hó 5-6-án fogja megtartani rendes éves agarász versenyét a dobriai fensíkon. A verseny iránt már ezideig is nagy érdeklődés mutatkozik. Sokan készülnek idegenből és fognak benevezni agarakat. Természetesen, hogy a szépem sem fog elmaradni a versenyekről és bájos leányok fogják tarkítani az előkelő közönség sorait a mezőnyön. Lesz bankett és táncz a régi szokás szerint kiváló reggelig. A verseny lefolyásáról annak idején bővebben fogunk beszámolni. — Az igazgatóság a következő értesítést adta ki: „*Verseny kiírás.* A Gömörvármegyei agarász-egylet folyó évi agarversenyét október hó 5-én és következő napjain tartja meg a dobriai fensíkon. Díjak: 400 korona értékű tiszteletdíj az elsőnek, 200 korona értékű a másodiknak. A versenyben indulhat minden koru törzskönyvelt agar. A verseny ostordíjas és az Országos Agarász Szövetség szabályai szerint lesz letutva. Bíró: Farkas Géza cs. és kir. kamarás, huszárszázados. — Nevezések: október hó 3-ik napjáig Feleden, október hó 4-ik napján pedig este 10 óráig Rimaszombatban, a Hungária szállodában adandók le Szontagh Zoltán egyleti titkár-nál, ki megkeresésre az agarak elszállításáról és kocsikról is gondoskodik. — Tét: Tagok agaráért 10 korona, ennek kétszerese díjnyertes agarért, nem tagok agaráért ezek kétszerese fizetendő. 4-én este összehúzás, 5-én este társas vacsora a Hungária szállodában. — Feled, 1912. szeptember hó. Az igazgatóság.” — A versenyre külön meghívók nem küldettek széjjel.

Telepvizsgálat. Perczel Dénes alezredes, a debreczeni méntelep parancsnoka f. hó 24-ikén városunkban időzött.

Törvény ismertetés. A vándor iparról szóló törvényjavaslat ismertetése czéljából f. hó 28-ikára jelezte idejövételét dr. Sugár Ignác a miskolczi kereskedelmi és iparkamara kiváló titkára. Grosinger Miksa kereskedő, kamarai tag az érdeklődőket az Otthon társas-körbe szombaton d. u. 5. órára hivata meg a törvényjavaslat megismerése és eszmecsere folytatása végett.

Súlyos baleset történt f. hó 26-ikán a Rimaszombat-poltári vasutépítésnél az első vonalszakaszon Osgyán mellett. Korán reggel ugyanis a magasan fekvő részen anyagszereléssel foglalkozó Kriszto Trojko nevű 46 éves maczedon munkás elcsuszott és mintegy 10 méter magasból legurult, miközben nyelvét teljesen kettéharapta, s jobb karját törte. Esés közben kövek és törmelékek zuhantak alá, melyek több súlyos sebet ejtettek a szerencsétlen emberen. Beszállították a megyei közkórházba.

Esküdtszéki tárgyalás. A helybeli kir. törvényszéknél okt. hó 7-én lesz az esküdtszéki főtárgyalás, mely alkalommal szándékos emberölés büntetével vádolt Blaho Pálné felett fognak ítélni azért, mert ujszületett gyermekét megölte. — Az esküdtszéki főtárgyaláson Kolbay Sándor fog elnökölni, a vádat Lehoczky Márton kir. alügyész fogja képviselni. Esküdttekként kisorsoltattak: Bodor István, Juraskó Jakab, Káposztás József, Csabay Pál, Bartha István, Széplaky Lajos, Szűcs György, Gubcsó János, Zsigmond József, Boczkó Dániel, Gál Emil, dr. Weinberger Rezső, Szabó Gyula, Pósch Aladár, Bornemisza Elemér, Lévy Izsó, Alexy Gyula, gróf Almásy Alfréd, Koreny Pál, Járossy Mihály, Jeszny Gáspár, Urszinyi Zsigmond, Kiss Károly, Buzy Márton, Pósa Lajos, Bátky János, Fekete Pál, Hevessy Elemér, Simonffy Lajos, Pásztor Gyula. Pótesküdtök: Kalla Géza, Ibo János, Gede István, Lados András, Gondkivics Ferencz, Czako István, Kukla István, Seidner Bernát, id. Lévy István, Jávorszky László. A kisorsolás f. hó elején Cseh István elnöklésével ment végbe és résztvettek azon: dr. Musotter Miklós és Mészáros István kir. törvényszéki bírák, dr. Mészáros István hivatalvezető kir. ügyész és Ráduly József jegyző.

Ügyészek értekezlete. A m. kir. igazságügyminiszter rendelkezése folytán Kurovsky Ferencz kassai kir. főügyész megküldte a kerületébe tartozó hét hivatalvezető kir. ügyésznek az új igazságügyi szolgálati rendtartást, tanulmányozás és véleményezés végett. A kassai kir. főügyész a hét hivatalvezető kir. ügyészt, köztük dr. Mészáros István itteni kir. ügyészt is október hó 10-ikére meghívta Kassára, hogy rendtartás intézk. dései felett eszmecsere folytassanak s a kialakult véleményeket az igazságügyi kormányzat közöljék.

Új sakkönyv. Balla Zoltán, az ismert nevű magyar sakkmeisternek „A modern sakk“ című munkája a magyar szakirodalomnak legújabb termése. A könyvről Vécsey Özséb, a kiváló szakíró, az Alkotmány egyik számában a következőket írja: A modern sakk igazi nyeresége szakirodalmunknak. Most, hogy a Sakk-szövetség fejlődése az irodalmat is fölvirágoztatta, hogy két szaklapunk jelenik meg, melyek közül a Szövetség hivatalosa nélkülözhetetlen barátja a magyar sakkozásnak, hogy tornakönyvek megjelenésére van kilátásunk, mind jobban éreztük egy modern tankönyv hiányát. Márki könyve elavult, a sakkabécé még az elemeket sem tartalmazza, Szemere és Akantisz könyve értéktelen compendiumok, Maróczy A. sakk című műve pedig a legújabb elmélettel nem foglalkozik. A rovatvezetők ezideig kénytelenek voltak külföldi műveket ajánlani az érdeklődőknek. Balla műve azonban ezeket nélkülözhetőkké teszi, sőt feleslegessé is. Nem ad száraz változathalmazt, hanem tüzetesen foglalkozik a megnyitás szellemével, utasításokat ad a végjáték helyes megalapozására. Ezek az elvek maradandók, ha a változatok egynémelyike már el is avult. Hogy új tankönyvben találunk oly változatokat, melyről a teória már mást tanít, éppen ez indokolja a tankönyvek minél gyakrabbi kiadásának szükségességét. A teória fejlődése és a munka értéke arról biztosít bennünket, hogy a Modern

Sakknak II. kiadására nem sokáig kell várunk. A 240 nyoleczadrét oldal terjedelmű kötet ára 4 korona s megrendelhető a „Budapesti Hírlap” könyvkiadóhivatalában és minden könyvesboltban.

Vásáráthelyezés. A miskolci kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, miszerint Murányalja községben a f. évi október hó 12 re eső országos kirakó és állatvásár ez évben kivételesen október hó 14-én tartassék meg.

A vízvezeték és csatornázás munkálatai a város belterületén már rövidesen befejezést nyernek. Most a város egyik legnehezebb pontján a Kossuth-utczában fejezik be a csatornázási munkát s megkezdik nyomban a Szentpétery utczában, melynek csatornázása még hátra van. Egyidejűleg ezen munkálatokkal építik a vásártér mellett a rendkívüli gondosságot, precizitást igénylő biológiai — szennyviztisztító medenczét, mely a kiváló szakképzettségű vállalkozó mérnök: *Káldor Pál* személyes vezetése mellett nagy munkaerővel készül.

Tolvaj kéregető. Korim Selyem János f. évi május hónapban Czakó községben kéregetve házról-házra járt és bement *Szalai Sándor* nyitva levő lakásába, onnan egy ezüst zsebórát lánczsal ellopott s azt Nemesmartonfalán eladta. A lopásért már több ízben büntettet embert a kir. törvényszék kérdőre vonta és f. hó 27-ikén lopás büntette miatt egy évi és hat havi börtönre, 3 évi hivatalvesztésre ítélte. A vizsgálati fogság által 29 napot kitöltöttnek vett a bíróság. Az ítélet jogerős.

Aratás után. Jólészen f. évi augusztus hó 16-án ifj. Tóth János, Gyűrék János és László, Vanyó Lajos és fia János több társával befejezván az aratást, ittak és Berzétére mentek haza, ott tovább folytatták az italozást. Itt összeveszték a korcsmában azért, mert Vanyó Lajos szemrehányást tett nekik, hogy ő tulajdonképen egész nyáron a többieknek dolgozott. Erre elhatározták a társak, hogy Vanyó Lajost megverik. Tóth és a két Gyűrék a korcsmából kijövő Vanyó Lajost megverték s a védelmére siető Vanyó Jánost kézzel, sörös üvegekkel és kövel úgy bántalmazták, hogy ez aug. 21-ikén meghalt a sérelmek következtében. Halált okozott súlyos testi sértés büntette és becsületsértés vétsége miatt állott f. hó 27-ikén a helybeli kir. törvényszéknél *Kolbay Sándor* elnöklésével tartott főtárgyaláson ifj. *Tóth János, Gyűrék László és Gyűrék János és Lehoczky Márton* kir. ügyész vádbeszéde után hat havi börtönre és 40 korona pénzbírságra, esetleg még négy napi börtönre ítélték a verekedőket. Az ítélet ellen a yédők és az ügyész felebbezést jelentettek be!

CSARNOK.

Az apja lánya.

Irta: PAKOTS JÓZSEF.

I.

Különös gazdálkodás folyt a fiatal Gáth birtokán. Gáth György az alsó Tiszavidék leg-gazdagabb földesura volt, aki apja után husz éves fejjel került az óriási birtokba s az ifju fej nem bírta meg a nagy gazdaság gondját. A véletlen szerencse — Gáth szerencsének hitte ezt — úgy hozta magával, hogy Sárosból akkor kerekedett utra Liponovszky János. Ez a Liponovszky egy tönkrejutott sárosi nemes volt, aki odahaza, a bocskorosok közt röstelt munkának állni, hát elment az ország másik végébe, a görbe országból a sikegyenes országba. Itt épen akkor szakadt az ifju Gáth nyakába az óriási birtok, Liponovszky ajánlkozott tisztartónak. Így történt aztán, hogy a tiszavidéki ifju birtokos és a sárosi nemes összekerültek.

Liponovszky János akkor már nagyon elkeseredett ember volt. Miután őt magát a hitelezői kiforgatták a vagyonából, ádáz gyűlölet fogta el más vagyona iránt. Mikor tisztartóként beleült az ifju Gáth birtokába, sötét elhatározás érelődött meg benne. Alóla is apránként húzták ki a földet, megtanulta hát saját kárán a kiszípolozás módját. Most visszaszedi a jussát mástól. Ettől a léha, könnyelmű gavalérlétől, aki nem is érdemel mást.

Liponovszky ügyesen intézte a dolgait. Anynyira megnyerte a Gáth bizalmát, hogy az teljesen rábízta gazdaságát. Egyébként is a legszívesebb viszonyban voltak. — Hiszen Liponovszky is nemes ember volt, pláne a sárosiak közül, — tegeződtek. Az üzleti dolgaikat is uri emberek módjára intézték el.

Gáth állandóan Pesten időzött. Élte világát. Liponovszky néha fölment hozzá a Pannoniába, ilyenkor bucsuzásnál Gáth mindig a kezébe nyomott a tisztartójának egy virágbokrétát:

— Vidd el ezt a bokrétát a lányodnak! De odaadd ám! Nem olyan szép ugyan, mint a minőt ő szokott odahaza a mezőn gyűjteni, de itt viszont magam szedtem össze a virágos boltokban. Csókolom a kezét!

Néha megesett, hogy becsületből Gáth utazott le a tisztartójához számadásra. Ilyenkor — ez rendszerint gabonabehordás idején volt — Liponovszky eléje terjesztette a számadásokat:

— Kérlek, György, az idei veszteségünk huszezer pengő forint. Az új vetőgépek nem váltak be. Aztán a szárazság . . .

— Jó, jó! — vágott közbe ilyenkor szinte röstelkedve Gáth, — ne védj magad János. Hiszen te nem tehetsz róla.

És sietve hagyta ott a tisztartóját, hogy kint valahol a kertben vagy az udvaron megkeresse a lányát. És ha megtalálta, elmondta előtte mindazokat a virágos szavakat, amelyek az ilyen kicsiszolódott gavallérnál mindig készenlétben vannak és nagyon megharagudott, amikor megtudta, hogy Liponovszky már megint nem adta oda a lányának a Pestről küldött virágbokrétát.

— De hát mért tetted ezt János? fakadt ki bosszusan a tisztartója előtt.

— Nagyon elhervadtak az uton! — felelte Liponovszky közömbösen.

II.

Liponovszky János nem egyedül dolgozott az ifju Gáth megrontásán. Nem is tehetne volna, mert hiszen az ilyenhez szüksége van külső emberre, maga mellé vette hát társnak a zsigárdi örményt. Az örmény volt az alsó Tiszavidék uzsorása.

A tisztartó-ház belső szobájában mélységes számadásban merültek Liponovszky János és a zsigárdi örmény. E tanácskozás két óra hosszat tartott s a végén e szavakkal bucsuzott Liponovszky a vendégtől:

— Tehát eljutottunk az utolsó stációhoz. A hitelt meg kell vonni az egész vonalon. Egyszerre váratlanul jöjjön minden. Nekem majd gondom lesz rá, hogy semmi okos dolog ne jusson az eszembe. S egy fél év múlva kezünkben lesz a Gáth-birtok!

— A kezünkben lesz . . . ismételte az örmény kajánul.

Liponovszkynak fenyegetővé vált a hangja: — De aztán el ne feledkezzék egyikünk sem a titkos szerződésünkről!

— Oh, oh, kérem szépen, — hunyorgatta apró, zöldes fényű szeméit az örmény, — két ilyen uri ember, mint mi, nem csapja be egymást . . .

III.

A tisztartóból lélekszakadva futott valaki a kastély felé. A tisztartó-kisasszony volt. Nagyon sietős lehetett a dolga, mert észre sem vette, hogy hátul két fonatban leomló haja kibomlott s a kis, himzett fehér köténye valahol elmaradozott.

Mikor a kastély-udvarra ért, akkor ijedt meg attól, amit tenni akart.

Gáth György, aki véletlenül becsületből ismét a birtokán időzött, épen az agarát idomította az udvaron, amikor megpillantotta a befelé futott tisztartó-lányt. Udvariasan sietett eléje és némi izgalommal kérdezte meg:

— Velem óhajt beszélni, kisasszony?

— Igen, igen, — mondta a lány elfult lélegzettel és félénken, aggódva nézett körül az udvaron.

Gáth fölfogta e pillantás jelentését.

— Talán tanuktól tart? Menjünk fel a kastélyba.

— Nem, nem, — riadt fel a lány. — Elmondom itt. De . . .

Ekkor ismét elakadt a hangja és kérőleg nézett Gáthra.

Gáth zavarban volt. Lassu, bizonytalan hangon mondta:

— Ugy érzem, valamit kérni akar. Igérem, ha csak módomban lesz, teljesítem.

— Oh, igen, igen, — kapott mohó örömmel az utóbbi kijelentésen a lány — én csakugyan kérni akarok. A mit kérni fogok, az majd különösnek tetszik ön előtt. Igérje meg, hogy nem fog kutatni kérésem okai iránt.

— Igérem.

— Köszönöm. Most pedig hallgassa meg kérésemet. Ma, még ebben az órában küldje el szolgálatából az apámat. Azonnal!

Heves, görcsös zokogásban fultak utolsó szavai. Gáth meglepődve nézett rá. Mindent várt, csak erre a különös eshetőségre nem számított. Szinte önkénytelenül felelte:

— Ez lehetetlen . . . Nem értem a dolgot . . . Ezt nem tehetem . . .

A lány kétségbeesetten vetette rá tekintetét:

— Tegye meg, tegye meg! . . .

— De ilyet? Igazán különös . . . mormolta Gáth zavartan. — Soha, soha!

A lány még egy utolsó, kétségbeesett erőfeszítést tett.

— Nem teszi meg?

— Nem! Nem tehetem. Nincs okom rá!

— De van! — csattant fel ekkor elszántan, szinte ridegen a lány hangja.

— Hogyan? Nem értem.

— Hallgasson ide! Az előbb azt kívántam, hogy ne kérdezősködjék különös kérdésem okai iránt. Most magam állok elő velük. Hát érte meg. Az apám tönkre akarja tenni önt. Még egy félév s önnek nem lesz egy talpalatnyi földje sem nagy birtokából. Hiszen háromnegyed része már ugy sem az öné. Ezt ön is tudja. Elvitte a szárazság, a rossz vetőmag, a zsigárdi örmény, akinek lábán kellett eladni a termést, sőt egy-két hold is utánna uszott, csakhogy ön hamar kapjon pénzt pesti mulatozásaira. Igaz ez? Hát látja, egy félév van kiszabva még önnek s azontul ez a föld sem az öné, hanem a zsigárdi örményé és az én . . . apámé! Érti? Önt tönkre akarják tenni és tönkre is fogják tenni. Miért? Nem tudom. De titkos szerződésük van, hogy azután megfelelnek egymás között a birtokot. Ma hallgattam ki őket. Hát értsen belőle és mentse meg magát. Kérge el az apámat . . .

Mint egy szárnyalótt galamb, ugy vergődött az utolsó szavaknál a lány. Gáth csak értelmetlenül, bambán bámult rá. Nem értette egészen a dolgot, de egyszerre csak mintha világosság gyult volna fel a fejében.

Egyszeriben tisztán látta a komplotot, amit ellene szőtt két pénzéhes ember. Egy kissé megborzadt tőlük, a lelkük esunyáságától és a retentő végtől, amelyet az ő számára terveztek. Vad harag fogta el. De ekkor tekintete a szepgő, vergődő, halovány lányra esett. Valami meleg, nagy gondolat fogta el, valami lázba ejtő, gyors és diadalmas elhatározás és fölgyult tekintettel mondta:

— No várj csak Liponovszky János! Mégis csak én főzlek le téged. Nálam marad a vagyon és én rabolom el a te kincsedet! . . .

Ezzel megfogta a leány kezét és szerelmes gyöngédséggel mondta neki:

— Gyerünk az apjához, megkérem tőle a lány kezét . . . Az ördögtől az angyalt. . .

Kiadó üzlethelyiség és több magánlakás.

A város legforgalmasabb helyén, a főtér közelében, **II. Rákóczi Ferencz u. 10. szám** alatt levő teljesen ujonnan épült sarok emeletes épületben egy üzlethelyiség raktárral együtt kiadó: továbbá ugyanott: a mai kor igényeinek megfelelő, vízvezetékekkel ellátott **egy 4 szobás és két 3 szobás lakás** mellékhelyiségeivel együtt **november hó 1-től** bérbeadó.

Értekezhetni lehet: 10—*

LIPTHAY LÁSZLÓ tulajdonossal.

Hirdetmény.

2556. sz. — Miután a nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur folyó évi 40572. III. szám alatt kelt leiratával elrendelt kisajátítási eljárás az 1849/kb. számú határozatban körülírt módon annak idején kellőképpen közzé nem tétetett és miután a Miniszter ur megengedte, hogy a **Miskolcz-füleki vasutvonalon Ajnácskő község** telekkönyvbeli ingatlanoknak a bemutatott tervek szerint szükséges kibővítése kisajátítási díjazás mellett is foganatba vehető, köztudomásra hozom, hogy ezen az 1881. évi XLI. t.-cz. 33. és következő §§-ain alapuló eljárás vezetésére a vármegyei közigazgatási bizottság 2556. számú határozatával én alólirott bizattam meg s hogy a vezetésem alá helyezett bizottság eljárását Ajnácskő vasuti állomás felvételi épületében **folyó évi október hó 22-én** délelőtt 1/2 10 órakor kezdi meg. Továbbá felhívom a közönségnek figyelmét arra, miszerint a kiküldött bizottság a kisajátítási törvény 34. §-a értelmében a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg fog határozni, ha az érdekeltek közül a tárgyaláson senki sem jelenik meg, felhívom az érdekeltség összes tagjait, hogy a kitzűtt tárgyalási helyen és időben megjelenni s a tárgyalásban részt venni saját érdekében álló feladatának ismerje.

Rimaszombat, 1912. szeptember hó 27-én.

Lukács alispán,
mint a kiküldött bizottság elnöke.

Tanulóul.

egy 13—14 éves fiu — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdásztanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiu — ki írni és olvasni tud — **könyvkötő-tanulóul** felfogadtatik **id. Rábely Miklós és Fia** rimaszombati könyvnyomdájába és könyvkötészetébe.

Tanulóul

egy jó házból való **keresztény fiu** felvétetik **Kováts Antal** ur- és női divatáruháza- és temetkezési vállalatánál **Putnokon.** 3—3

Hirdetmény.

641. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbíróságnak 1911. évi Sp. I. 435. számú végzése következtében Institorisz Endre ügyvéd által képviselt Nyustyai Takarékpénztár javára 75 kor. s jár. erejéig 1912. évi június hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 610 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak és tehének nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbíróság 1911. évi V. 526. számú végzése folytán 75 korona tökekövetelés, ennek 1908. évi augusztus hó 12-ik napjától járó 8% kamatai, 1/2% váltódij és eddig összesen 82 koronában bíróilag már megállapított költségek erejéig Nyustyán, a község házánál leendő megtartására **1912. évi október hó 7-ik napjának** d. e. 11 órája határidőül kitzűtik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Rimaszombat, 1912. szeptember hó 26-án.

Gasko, kir. bir. végrehajtó.

Egy hold belsőség,

a vásártérrel szemben, szabad kézből eladó. — Venni szándékozók értekezhetnek: **e lap kiadójával.**

1—*

Értesítés.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség tudomására, hogy hat évi távollét után **New-Yorkból** — hol a szücs-ipar terén igen gazdag tapasztalatokat szereztem, visszaérkeztem **Rimaszombatba** és a **Szijasztó-utcza 82. sz. alatt**

német szücs-műhelyt

tartok fenn. — A szücs-ipar terén hosszú éveken át szerzett tapasztalataim és szak-képzettségem biztosítékot nyújtanak, hogy bárminő igény- és kívánalomnak minden tekintetben meg fogok felelni.

Szolgálatomat a nagyérdemű közönségnek felajánlva, szives pártfogást kér tisztelettel Rimaszombat, 1912. évi szeptember hó 20

Vincze Zsigmond, szücs-mester.

Hirdetmény.

Uj városrész keletkezik Putnokon a Fűrő-utcza, Csokonay-utcza és az országut között elterülő szép fekvésű területen, ahol is kisebb nagyobb telkek jutányos áron s esetleg három évi részletfizetésre is kaphatók. — Venni szándékozóknek felvilágosítással és térképpel is szolgál **dr. Balogh Ákos** tulajdonos, vagy megbízottja: **Dantsek Gyula** városi főjegyző **Putnokon.** 2—2

Faarverési hirdetmény.

1607—1912. sz. — Garamszécsi volt urbéresnek erdejében már kivágott mintegy 5500 m³ lucz- és jegenyefenyő (jegenyefenyő mintegy 20%) haszon fatömeg Garamszécs község házána **1912. évi október hó 2-án d. e. 10 órakor** nyilvános szó- és írásbeli árverés utján el fog adatni.

Kikiáltási ár a középátmérőjén 18 centiméternél vastagabb fatömegnél 11 (tizenny), a 18 czm. és ennél vékonyabb fatömegért 9 (kilencz) korona.

A szerződési időtartam 1913. évi márczius végén jár le.

Bánatpénzképen 5000 korona készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban leteendő.

Utóajánlatok nem fogadtnak el.

A részletes árverési és szerződési feltételek Nándorvölgyön a főszolgabírói hivatalnál és az urbéresnek elnökénél Garamszécsen megtekinthetők. — Nándorvölgy, 1912. szept. 13.

2—2

Tomory, főszolgabíró.

VADÁSZ

CZIPŐK és CSIZMÁK
kaphatók és rendelhetőek a
Kovács Zsigmond-féle
czipőüzletben **RIMASZOMBAT,**
Deák Ferenc-u. 8. szám.

Pályázati hirdetmény.

4831. sz. — Gömör Kishontvármegye osgyáni körjegyzőségében rendszeresített **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek.

A segédjegyző jelenlegi javadalmazása 1000 korona fizetés.

Pályázók az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-ában előirt képesítésüket, valamint alkalmaztatásukat igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket folyó évi **október hó 26-ikáig** kötelesek hozzám benyújtani.

A választást folyó évi október hó 28-án délelőtt 9 órakor fogom az osgyáni körjegyzői irodában megtartani.

Nyustya, 1912. szept. 26.

Remenyik, tb. főszolgabíró.

Hirdetések

mérsékelt áron

e lap részére

elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utcza 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

ELADÓ EMELETES HÁZ.

Rimaszombatban **Kossuth-u. 24. sz.** ház, melynek földszintjén **két bolthelyiség** és egy lakás, az emeleten pedig egy 4 szobás lakás van, a hozzátartozó mindenféle mellékkeliségekkel szabad kézből eladó. — A vételár- és feltételek felől értekezni lehet ugyanott **Gondkievits Ferenczné** tulajdonossal. 6—*

Hirdetmény.

1017. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszéknek 1912. évi 693. számú végzése következtében dr. Batta Pál ügyvéd által képviselt a Putnoki Takarékpénztár javára 620 korona s jár. erejéig 1912. évi febr. hó 7 én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 3380 koronára becsült következő ingóságok, ugymint: ökrök, tehének, tinók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíróóság 1912. évi V. 5/7. számú végzése folytán 620 kor. tőkekövetelés ennek 1911. évi decz. hó 24-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 47 kor. 10 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Dobóczán alperesnél leendő megtartására **1912. évi október hó 10-ik napjának** délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszécs, 1912. évi szept. hó 22.

Kovács Géza, kir. bír. végrehajtó.

Vizvezeték és csatornázást

jutányos részletfizetés mellett készít **HLOZEK JÁNOS** épület-műlakatos és vízvezeték berendezési vállalkozó **RIMASZOMBAT.** : - : **Telefon: 47. szám.**

Terveket, részletes költségvetéseket díjtalanul készítek. — Berendezési tárgyakkól állandó nagy mintaraktárt tartok, melyek bármikor megtekinthetők. — Jó és szolid munkáimért a legmesszebb menő garanciát vállalok. — Szíves érdeklődésüket várva maradtam

teljes tisztelettel:

HLOZEK JÁNOS.**A HUNGÁRIA**

Általános BIZTOSÍTÓ Részvénytársaság Rimaszombati Főügynöksége a Rimaszombati Takarékpénztár Részv.-Társ.-nál.

Részvénytőke: 6.000,000 K.

Elnök: Gróf KÁROLYI IMRE.

Alelnökök: malomszegi ELEK PÁL, Br. FEJÉRVÁRY IMRE.

A választmány elnöke: Gróf TISZA KÁLMÁN.

Felvesz: Tűz-, Élet-, Baleset-, Szavatossági-, Betöréses-lopás-, Jég-, Üveg- és Állatbiztosításokat.

Olcsó díjak!

Modern feltételek!

Kartellen kívül!

4—5

RÁBELY MIKLÓS és FIA

:: könyvnyomdája és könyvkötészete ::

Telefon-szám 52.

RIMASZOMBAT,

Erzsébet-tér 9.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok, kimutatások stb., stb.

Ügyvédeknek: intő-levelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapírok, levélborítékok.

Pénzügyintézeteknek: alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvény-ivek, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérlegszámlák stb., stb.

Kereskedőknek és iparvállalatoknak: körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti könyvek, címkek és rágékdulák, intőlevelek, levélpapírok és borítékok cégnyomással, címkártyák, üzleti jelentések, levelezőlapok stb.

Falragaszok, hirdetmények, műsorok, étlapok, eljegyzési és esketési értesítők, meghívók, tánczrendek, gyászjelentések, névjegyek stb., stb.

Könyvkötészetünk: — a legújabb gépekkel és segédeszközökkel felszerelve — mindenféle könyvkötői és diszmunkák kifogástalan elkészítését gyorsan és méltányos árak mellett felvállal.

**Ajánlják a leg-
újabb rendszerű
gépekkel felsze-
relt, modern be-
:: rendezésű ::
könyvnyomdájukat,
könyvkötészetüket,
minden e szakba
vágó munkák
pontos, gyors és
izlésteljes kivite-
lére a legjutányo-
sabb árak mellett**